

Tillsynsnytt

På bilden syns från vänster Sara Norqvist, Niklas Ambervik och Isak Månsson. Alla tre jobbar på Naturvårdsverket.

Uppföljning och utvärdering av tillsynen stöps om

Hittills har vi inte i detalj kunnat följa upp tillsynen nationellt och vilka åtgärder som blir resultatet efter tillsynen. Med nya Tillsynsplattformen kommer det att bli annorlunda. Isak Månsson som arbetar med tillsynsvägledning vad gäller användning av växtskyddsmedel på Naturvårdsverket och Sara Norqvist och Niklas Ambervik som arbetar i det fleråriga programmet för digitaliserad tillsynsvägledning berättar.

Varför gör vi detta nu?

– Jo, vi börjar nu bygga det som kallas Tillsynsplattformen. Vi har tillsammans med andra tillsynsvägledande myndigheter och tillsynsmyndigheter kommit fram till hur både råd och stöd och uppföljning och utvärdering skulle kunna bli så mycket enhetligare och

effektivare genom nya digitala lösningar. Vi gjorde det i två regeringsuppdrag. Nu har vi dessutom fått pengar under tre år för att skapa de här lösningarna, säger Sara.

– Det som händer nu är att vi ska – område för område – specificera vad vi vill att tillsynsmyndigheterna ska rapportera in så att vi kan följa upp och utvärdera tillsynen. Vi tar några områden i taget och lär oss under tiden hur vi gör detta på bästa sätt, berättar Niklas.

Du arbetar med tillsyn av växtskyddsmedel som är ett pilotområde. Vad gör du just nu?

– Vi har precis blivit klara med att ta fram informationsbehoven vi har för området växtskyddsmedel. Exempel på informationsbehov är vilken typ av avvikelser tillsynen ger och hur många avvikelser. Då vi är flera olika myndigheter som har ansvar inom området har det inneburit samtal med fram för allt Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen för att tillsammans arbeta fram informationsbehoven, berättar Isak.

Hur skiljer sig det här sättet att arbeta med uppföljning och utvärdering av tillsynen mot hur du tidigare jobbat?

– Tidigare har vi haft en väldigt begränsad uppföljning av tillsynen och inte haft några konkreta resultat utan endast gått på magkänsla och inkommande frågor och svar. Framöver kommer vi kunna följa vilka problem som tillsynen stöter på i stort sett i realtid. Det leder till att vi kommer kunna prioritera betydligt bättre i vilken tillsynsvägledning vi ska ta fram samt kunna styra tillsynsvägledningen mot de områdena som det faktiskt behövs, säger Isak.

– För att kunna veta mer om tillsynen behöver vi och tillsynsmyndigheterna bli mer datadrivna, detta är första steget mot att få veta mer om tillsynen inom respektive område. Samtidigt är det ett spännande arbete och en möjlighet till att tänka nytt, avslutar Isak.

Möjlighet att tycka till

Förslagen från tillsynsvägledande myndigheter förankras hos tillsynsmyndigheterna genom nätverk på länsstyrelser och kommuner som kan tycka till om dem. Leverantörerna av de system som används i dag av tillsynsmyndigheterna behöver också hållas informerade för att de ska kunna anpassa systemstöd som omhändertar det nya informationsbehovet.

Efter Växtskyddsmedel följer i år nio ytterligare områden

Miljöbalken innehåller ett stort antal sakområden. För vart och ett av dem är målet en överenskommen lista på uppgifter. Först ut är alltså

växtskyddsmedel. Det ger en möjlighet att testa arbetssätten och vilken tid som går åt. Under 2026 fortsätter arbetet med:

- kemiska produkter
- kemikalier i varor
- biocider
- dumpning
- små avlopp
- vattenverksamhet
- invasiva främmande arter i vatten
- vattenskyddsområden
- vattenbruk

Förutom sakområden jobbar man parallellt med att indentifiera tillsynsuppgifter som är relevanta för att beskriva all form av tillsyn.

Hur blir det när det är färdigt?

– När det är färdigt kommer vi veta mycket mer om den tillsyn som bedrivs i hela landet oavsett verksamhet. Vad tillsynsmyndigheterna faktiskt gör, inte gör och vilka åtgärder som tillsynsmyndigheterna vidtar. Vi kan för första gången också få en tydlig bild av vad tillsynen faktiskt leder till. Vi kan börja se mönster, samband och möjligheter som tidigare varit osynliga. Ju mer kunskap vi har om tillsynen, desto mer kan vi bidra till att utveckla den, avslutar Sara.

Om tillsynsplattformen

KONTAKT

E-post: kundtjanst@naturvardsverket.se

Webb: www.naturvardsverket.se

Telefon: 010 - 698 10 00